

โครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

เรื่องเดิม

๑. ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ รับโครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองพร้อมระบบส่งน้ำ ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามที่ นางพรทิพย์ แข่งขัน ราษฎร หมู่ที่ ๒ ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ได้มีหนังสือขอให้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราชทานโครงการก่อสร้างอาคารอัดน้ำ เพื่อช่วยเหลือราษฎร หมู่ที่ ๑ ตำบลในวงเหนือ หมู่ที่ ๒ และ ๓ ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ซึ่งประสบความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรในฤดูแล้ง (ตามหนังสือสำนักพระราชเลขานุการ ที่ รล ๐๐๐๘.๕/๗๒๘ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙)

๒. พระราชดำริ

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนบ้านในวง บ้านผาพิง หมู่ที่ ๑ ตำบลในวงเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง ในกรณีนี้ได้พระราชทานพระราชดำริ สรุปความว่า

“...ขอให้กรมชลประทาน และสำนักงาน กปร. ร่วมกันพิจารณาจัดหาน้ำเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนบ้านในวง ที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคในช่วงฤดูแล้ง โดยการขยายแนวท่อส่งน้ำเพิ่มเติมจากระบบท่อส่งน้ำของโครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมทั้งการก่อสร้างถังพักน้ำภายในโรงเรียน...”

และเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเทคนิคมินบุรีอนุสรณ์ ๑ บ้านบางเตา หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบางสวรรค์ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในกรณีนี้ได้มีพระราชดำริเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรงเรียนบ้านในวง สรุปความว่า

“...ให้กรมชลประทาน และสำนักงาน กปร. ร่วมกันพิจารณาติดตั้งระบบกระจายน้ำภายในโรงเรียนให้กับโรงเรียนบ้านในวง หมู่ที่ ๑ ตำบลในวงเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เพื่อให้สามารถใช้น้ำเพื่อการอุปโภคและการเกษตรได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งการติดตั้งรางน้ำฝนและถังเก็บน้ำฝนบริเวณอาคารเรียนด้วย...”

๓. การต่อยอดโครงการฯ

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๓ มติที่ประชุมคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) พิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริขึ้น เพื่อสนองพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะ “สืบสาน รักษา และต่อยอด” งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีหน้าที่กลั่นกรองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่มีศักยภาพสามารถนำมาต่อยอดโครงการในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ จะใช้แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาตามความเหมาะสม

สำนักงาน กปร. จึงได้มีคำสั่งสำนักงาน กปร. ที่ ๑๐๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีรองเลขาธิการ กปร. ที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานคณะทำงานฯ

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมคณะทำงานต่อยอดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เห็นชอบในหลักการให้ดำเนินงานโครงการต่อยอดจากโครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดระนอง ซึ่งประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่

๑) กิจกรรมจัดทำฝายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช /กรมชลประทาน

๒) กิจกรรมเกษตรครบวงจรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๔ ที่ประชุมคณะกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ ได้เห็นชอบตามที่คณะทำงานต่อยอดฯ เสนอ

วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการติดตามและขับเคลื่อนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคใต้ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ ซึ่งพลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการฯ ได้เห็นชอบโครงการฯ ในเบื้องต้นแล้ว

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ สำนักงาน กปร. โดยกองประสานงานโครงการพื้นที่ ๔ มีหนังสือถึงพลเอก กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี ประธานอนุกรรมการฯ เพื่อขอความเห็นชอบแผนการดำเนินงานโครงการฯ ทั้งนี้ องคมนตรีได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

ผลการดำเนินงาน

๑. กรณี ราษฎรทูลเกล้าฯ ถวายฎีกา

๑.๑ ลักษณะโครงการ :

- อาคารอัดน้ำ ๒ ช่องสี่เหลี่ยม ขนาด ๒.๕๐ x ๒.๕๐ เมตร ยาว ๒๔.๐๐ เมตร
อาคารรับน้ำ สูง ๕.๒๐ เมตร ทำนบดิน สูง ๗.๗๐ เมตร

- ติดตั้งระบบท่อส่งน้ำ ๕ สาย ความยาวรวม ๕,๙๗๐ เมตร พร้อมก่อสร้างอาคารประกอบท่อส่งน้ำ จำนวน ๘๐ แห่ง

๑.๒ งบประมาณ : ๒๑,๐๔๖,๗๙๑.๑๕ บาท (งบประมาณจากสำนักงาน กปร. ปี ๒๕๖๑)

๑.๓ ระยะเวลาดำเนินการ : ธันวาคม ๒๕๖๑ - กันยายน ๒๕๖๒

๑.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ : กรมชลประทาน

๒. กรณี พระราชดำริ

๒.๑ ลักษณะโครงการ :

- ติดตั้งระบบท่อส่งน้ำเพิ่มเติมจากระบบท่อส่งน้ำของโครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ไปยังโรงเรียนบ้านในวง ความยาว ๙๖๖ เมตร พร้อมก่อสร้างบ่อบักน้ำ ขนาดความจุ ๗๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ แห่ง
- กิจกรรมภายในโรงเรียนบ้านในวง ประกอบด้วย งานก่อสร้างบ่อบักน้ำ ขนาดความจุ ๔๕๐ ลูกบาศก์เมตร จำนวน ๑ แห่ง งานติดตั้งระบบกระจายน้ำ รางน้ำฝน ถังเก็บน้ำ ขนาดความจุ ๑,๖๐๐ ลิตร จำนวน ๘ แห่ง และเครื่องกรองน้ำ จำนวน ๑ เครื่อง

๒.๒ งบประมาณ : ๗,๓๙๑,๖๐๐ บาท (งบประมาณจากสำนักงาน กปร. ปี ๒๕๖๓)

๒.๓ ระยะเวลาดำเนินการ : สิงหาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓

๒.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ : กรมชลประทาน

๓. กรณี การต่อยอดโครงการฯ

๓.๑ กิจกรรมจัดทำฝายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว

๓.๑.๑ ลักษณะโครงการ :

- กิจกรรมย่อยที่ ๑ จัดทำฝายต้นน้ำลำธาร จำนวน ๙ แห่ง ประกอบด้วย
 - ฝายกึ่งถาวร ขนาด ๕ เมตร จำนวน ๑ แห่ง
 - ฝายกึ่งถาวร ขนาด ๓ เมตร จำนวน ๒ แห่ง
 - ฝายคอกหมู ขนาด ๔ เมตร จำนวน ๒ แห่ง
 - ฝายคอกหมู ขนาด ๓ เมตร จำนวน ๔ แห่ง
- กิจกรรมย่อยที่ ๒ อบรมการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำลำธาร
- กิจกรรมย่อยที่ ๓ การติดตามประเมินผล

๓.๑.๒ กลุ่มเป้าหมาย : ป่าต้นน้ำ และเยาวชนในพื้นที่ จำนวนประมาณ ๓๐ คน

๓.๑.๓ ตัวชี้วัด :

- เพิ่มความชุ่มชื้นบริเวณป่าต้นน้ำลำธาร และพื้นที่โดยรอบ
- เกิดความสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าต้นน้ำ และพื้นที่โดยรอบ
- พันธุ์พืช สัตว์ป่า และราษฎรในพื้นที่ มีแหล่งน้ำสำรองเพื่อการอุปโภคบริโภคที่อุดมสมบูรณ์มากขึ้น
- เยาวชน และราษฎรในพื้นที่ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๑.๔ งบประมาณ : ประมาณ ๑๔๑,๑๐๐ บาท

๓.๑.๕ หน่วยงานรับผิดชอบ : กรมอุทยานฯ และกรมชลประทาน

๓.๑.๖ สถานะปัจจุบัน : อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว อยู่ระหว่างพิจารณาปรับแก้ไขกิจกรรม โดยเพิ่มเติมศาสตร์การจัดการและการอนุรักษ์ดิน น้ำ ป่า ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งเบื้องต้นได้พิจารณาปลูกหญ้าแฝกบริเวณโดยรอบฝายกั้นถาวร และดำเนินการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง นอกจากนี้ จะจัดทำฝายเพิ่มเติม ซึ่งประกอบด้วย ฝายกั้นถาวร ขนาด ๕ เมตร จำนวน ๒ แห่ง ฝายคอกหมู ขนาด ๓ เมตร จำนวน ๑ แห่ง และฝายคอกหมู ขนาด ๔ เมตร จำนวน ๓ แห่ง รวมทั้งจะอบรมการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์และจัดการต้นน้ำลำธารเพิ่มเติม เพื่อให้ครอบคลุมเยาวชน และราษฎรในพื้นที่ วงเงินงบประมาณเบื้องต้น ๑๔๒,๖๐๐ บาท ทั้งนี้ หากดำเนินการปรับแก้ไขกิจกรรมแล้วเสร็จ จะได้เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน กปร. ต่อไป

๓.๒ กิจกรรมเกษตรครบวงจรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๒.๑ ลักษณะโครงการ :

- **กิจกรรมย่อยที่ ๑** การอบรมเชิงปฏิบัติการ หลักสูตรการเพิ่มความรู้ภาคเกษตรสู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษ การเลี้ยงปลา น้ำ จืด ใน บ่อ ซีเมนต์ หรือ บ่อ ดิน การเลี้ยง ไก่ ไข่ อารมณ์ดี การทำน้ำยาอเนกประสงค์เพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การเลี้ยงไส้เดือนดินในกะละมังเพื่อผลิตปุ๋ยคุณภาพ การอบรมช่องทางการจำหน่ายผลผลิตทางระบบออนไลน์ ฯลฯ
- **กิจกรรมย่อยที่ ๒** การติดตามประเมินผล

๓.๒.๒ กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มผู้ใช้น้ำโครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองฯ จำนวน ๓๐ คน

๓.๒.๓ งบประมาณ : ๒๘๖,๐๐๐ บาท

๓.๒.๔ หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๓.๒.๕ สถานะปัจจุบัน : นายกรัฐมนตรี ประธาน กปร. ได้อนุมัติงบประมาณแล้ว เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ทั้งนี้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง ได้ดำเนินการฝึกอบรมอาชีพตามแผนงานที่ได้วางไว้แล้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. กรณี ราษฎรทุลเกล้าฯ ถวายฎีกา

สามารถส่งน้ำสนับสนุนการอุปโภคบริโภคให้ราษฎรบ้านผาพิง หมู่ที่ ๑ ตำบลในวงเหนือ บ้านเนินทอง หมู่ที่ ๒ และบ้านทับเหนือ หมู่ที่ ๓ ตำบลในวงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง จำนวนประมาณ ๑๔๐ ครัวเรือน ราษฎร ๖๕๐ คน และพื้นที่การเกษตรในฤดูฝน จำนวนประมาณ ๑,๒๐๐ ไร่ ฤดูแล้ง ๕๐๐ ไร่ ได้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี ซึ่งส่งผลให้ราษฎรมีรายได้ คุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ ราษฎร

ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ ยังได้รวมตัวกันจัดตั้ง “กลุ่มผู้ใช้น้ำโครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทอง” ขึ้น เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อร่วมกันบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งดูแลรักษาโครงการฯ ให้อำนวยประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

๒. กรณี พระราชดำริ

ทำให้โรงเรียนบ้านโนนวง มีแหล่งน้ำต้นทุนในการสนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนและครู จำนวนประมาณ ๒๑๐ คน รวมถึงส่งน้ำช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่บ้านผาพิง หมู่ที่ ๑ ตำบลโนนวงเหนือ จำนวนประมาณ ๓๐ ครัวเรือน ราษฎร ๑๒๐ คน และพื้นที่การเกษตร จำนวนประมาณ ๑๒๐ ไร่ ให้ได้มีน้ำใช้อย่างเพียงพอตลอดทั้งปี

๓. กรณี การต่อยอดโครงการฯ

๓.๑ กิจกรรมจัดทำฝายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว

- ช่วยอนุรักษ์ดิน น้ำและป่าไม้ รวมถึงระบบนิเวศของป่าต้นน้ำ
- เป็นแหล่งน้ำสำรองให้กับสัตว์ป่า รวมถึงราษฎรในพื้นที่
- ช่วยป้องกันตะกอนทรายที่จะลงมายังห้วงงานอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองฯ

๓.๒ กิจกรรมเกษตรครบวงจรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้รับองค์ความรู้ด้านการเกษตรแบบครบวงจรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถจัดสรรการใช้ที่ดินให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ช่วยลดรายจ่าย สร้างรายได้ สามารถบรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น ๆ ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำจากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ประชุมติดตามผลการดำเนินงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจากหน่วยงานหลายภาคส่วน
ณ ห้องประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จังหวัดระนอง

ติดตามผลการดำเนินงาน
โครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองพร้อมระบบส่งน้ำ
ตำบลโนงใต้ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง

การอบรมอาชีพให้แก่เกษตรกร ในโครงการต่อยอดจากโครงการอาคารอัดน้ำบ้านเนินทองพร้อมระบบส่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดระนอง